

Ledelsesberetning

I løbet af året 2010 blev nye medarbejdere ansat og to databaser (Dokumentarkivet og Fotosamlingen) blev opdateret med markant forbedrede faciliteter og præsentation på hjemmesiden. Disse forbedringer blev opnået på trods af den turbulente situation, der opstod efter lukningen af Dansk Polarcenter i 2009.

De første skridt til udmøntning af den praktiske del af aftalen med Grønlands Nationalmuseum og Arkiv, Kulturministeriet og Rigsarkivet om udlevering af arkivalier med offentlig proveniens blev i 2010 taget med et indledende møde i udleveringsudvalget. Udvalgsarbejdet er præget af fleksibilitet og stor imødekommenhed fra de involverede parter. Arbejdet fortsætter i 2011, hvor Kulturministeriet forventes at bidrage økonomisk til kulturoverføringsprojektet.

Forhandlingerne med Peary Land Fondet om en model for Arktisk Instituts overtagelse af Peary Land Fondet fortsattes i 2010 og afventede endnu ved årets slutning en forventet positiv tilkendegivelse fra Civilstyrelsen.

Bestyrelse

Ved udgangen af 2010 havde Arktisk Instituts bestyrelse følgende sammensætning:

Formand: administrerende direktør Peter Augustinus,
Næstformand: professor ph.d. Minik Rosing,
Tidligere rigsombudsmand Gunnar Martens,
Seniorforsker ph.d. Naja Mikkelsen (repr. for Kraemers Grønlandsfond),
Kommandør Axel Fiedler,
Professor mag.art. Bjarne Grønnow,
Forhv. stabslæge Leif Vanggaard,
Seniorforsker dr. phil. Hans Christian Gulløv (repr. for Det Grønlandske Selskab),
Advokat Per Magid,
Repræsentationschef Tove Søvendahl Pedersen (repr. for Grønlands Selvstyre).

I årets løb udtrådte følgende af Arktisk Instituts bestyrelse:

Civilingeniør Jørgen Taagholt
Tidl. skoledirektør John Jensen

Udvalg

Forretningsudvalget består af adm. direktør Peter Augustinus, professor Minik Rosing, forhenværende stabslæge Leif Vanggaard og tidl. rigsombudsmand Gunnar Martens.

Det videnskabelige udvalg, hvis opgave er at bedømme potentielle projekters videnskabelige lødighed i relation til en mulig tilknytning til Arktisk Institut, består af professor Minik Rosing, seniorforsker Hans Christian Gulløv og direktør Bent Nielsen.

Strategiudvalget består af tidl. rigsombudsmand Gunnar Martens (formand), professor Bjarne Grønnow, professor Minik Rosing, Geolog Martin Ghisler (ekstern) og direktør Bent Nielsen og har til opgave at udarbejde nye mål for Arktisk Institut set i lyset af Dansk Polarcenters lukning.

Udvalg vedrørende udlevering af arkivalier med offentlig proveniens. Udvalget består af førstearkivar Niels Frandsen (Grønlands Nationalmuseums repræsentant), arkivkonsulent Jan Kanstrup (Rigsarkivets repræsentant) og direktør Bent Nielsen (formand) og har til opgave at identificere dokumenter i Arktisk Instituts arkiver, som har offentlig proveniens, og som derfor skal udleveres til Statens Arkiver.

Personale

Fra 1. januar 2010 begyndte genopbygningen af Arktisk Instituts aktiviteter efter de langvarige forhandlinger med Forsknings- og Innovationsstyrelsen i 2008-09.

Arkiverne. Stud.mag. Marie Lenander Petersen overtog fra 1. januar midlertidigt det overordnede arbejde i arkiverne. 1. april ansattes kontorassistent Sigurd Eigildsen i et særligt fleksjob-arrangement. Fra 15. april indtrådte cand.mag. i eskimologi Lisbeth Valgreen som arkivchef, og Marie Lenander Petersen fortsatte på nedsat timeantal som studentermedhjælper. Hele året igennem var stud.mag. Justyn Salamon ansat med vekslende antal timer til systematisering og oprydning i samlingerne. I løbet af året blev desuden to frivillige medarbejdere, korrespondent (engelsk-tysk) Gudrun Tølbøll og tidl. kontorchef (Sundhedsministeriet) Bjarke Thorsteinsson, tilknyttet instituttet. Både lønnede og frivillige medarbejdere har udvist stort engagement og lagt en uvurderlig arbejdsindsats i Arktisk Instituts arkiver.

Biblioteket. Med tilskud fra Forsknings- og Innovationsstyrelsen blev bibliotekar Vibeke Sloth Jakobsen ansat fra 1. januar til at bestyre både Arktisk Instituts og Afdeling for Eskimologi Arktiske Studiers bogsamlinger. Bibliotekarens formelle ansættelse er på Københavns Universitet.

Særlige funktioner

Arktisk Institut fungerede fortsat i 2010 som sekretariat for tre Grønlandsorienterede fonde: *"Ejnar Mikkelsens Østgrønlandsfond og Scoresbysund Komite"* og *"Kaptajn Alf Trolles og Hustru Bergliot Trolles (født Holm) Legat til Minde om Danmark-Ekspeditionen 1906-08"* samt *"Dansk-Grønlandsk Kulturfond"*.

Projekter

I løbet af 2009 var Arktisk Institut involveret i en række spændende og forskelligartede projekter:

Grønlands Teknologiske Udviklings Historie. De to pensionerede civilingeniører Jørgen Taagholt og Hans Peter Steenfos igangsatte i 2006 indsamling og registrering af dokumenter vedrørende den teknologiske udvikling i Grønland. I 2009-10 arbejdede de to projektledere målrettet videre med et manuskript under overskriften 'Grønlands Teknologiske Udvikling'. Bogen forventes udgivet ultimo 2011.

Østgrønlandske Stednavne. Cand.psych. Jan Løve gennemgår de forskellige arktiske ekspeditioner, som har foretaget navngivning i Østgrønland. Navnene med baggrundsoplysninger indskrives i en database, som er tilgængelig via Arktisk Instituts hjemmeside. Databasen er etableret uden omkostninger og suppleres løbende.

Erik Ballings film "Qivitoq". I forbindelse med Grønland Film Fest i april 2010 præsenterede og viste Arktisk Instituts direktør Erik Ballings film "Qivitoq".

CeSam. Center for Samiske Studier ved Umeå Universitet. En gruppe på 9 forskere fra CeSam besøgte i maj måned København og 6. maj gjaldt besøget Det Arktisk Hus, hvor alle husets institutioner præsenterede sig. Arktisk Institut var vært.

Ilisimatusarfik (Grønlandsk Universitet) og Den Russiske Stats Polarakademi i Skt. Petersborg mødtes 4. juni i Det Arktisk Hus med Arktisk Institut som vært. Mødet vedrørte oprettelse af formelle samarbejdsaftaler. Arktisk Institut indgik i forhandlingerne, men har ikke indgået samarbejdsaftaler.

Thule 100 år. I juli-august etablerede Arktisk Institut i anledning af Thule-stationens 100-års jubilæum og i samarbejde med Knud Rasmussen Selskabet og Knud Rasmussens Hus en udstilling i Fyrgården i Hundested.

The World. Med site coordinator Bettina Ovgaard som ekstern konsulent etablerede Arktisk Institut i slutningen af august en fotoudstilling på skibet "The World", mens dette befandt sig i grønlandske farvande.

The Adventures of a Polar Expedition. Musikeren Benjamin Koppel udgav i september en CD med musik inspireret af arktiske ekspeditioner. Arktisk Institut bidrog til CD'en med et særligt billedhæfte.

Bevillinger

Fra Forsknings- og Innovationsstyrelsen modtog Arktisk Institut i 2010 kr. 855.000 til instituttets drift samt en restbevilling på kr. 110.000 til gennemførelse af flytning.

Til modernisering og effektivisering af arkiver/database/hjemmeside modtog Arktisk Institut i 2010 følgende:

Aage V. Jensens Fonde	kr. 250.000
Antikvar Carl Julius Petersens Hjælpefond	kr. 15.000
Carlsen-Langes Legatstiftelse (fleksjob)	kr. 25.000
Frantz Hoffmanns Mindelegat	kr. 150.000
Kaptajn Alf Trolles Legat	kr. 15.000
NAPA, Nordens Hus i Grønland (fotodatabase)	kr. 25.000
Skibsreder Kraemers Grønlandsfond	kr. 25.000

Donationer fra private fonde i alt kr. 505.000

Arkiverne

Fotosamlingen. Ved udgangen af 2009 var ca. 46.000 fotografier eller ca. halvdelen af hele samlingen tilgængelig via Arktisk Instituts hjemmeside. Ligesom tidligere år har materiale fra Fotosamlingen også i 2010 fundet anvendelse i et stort antal forskellige sammenhænge, spændende fra privat brug over museer og udstillinger til kommercielle publikationer.

Dokumentarkivet. Antallet af henvendelser til Dokumentarkivet steg fra 2009 til 2010 med ca. 20%. Statistikken herunder viser antallet af henvendelser til Arktisk Instituts Dokumentarkiv i 2007-10:

Henvendelser til Dokumentarkivet	2010	2009	2008	2007
Total	115	95	96	96
Forskere/studerende/museer	49%	62%	46%	69%
Mediefolk	6%	3%	10%	13%
Private	27%	29%	32%	13%
Andre	18%	6%	12%	5%
Personligt fremmøde	38%	60%	54%	69%
E-mail	43%	35%	31%	9%
Telefon	18%	5%	15%	21%
Brev	1%	0%	0%	1%
Fra Danmark	78%	76%	86%	89%
Fra Grønland	10%	7%	2%	6%
Fra øvrige Europa	10%	12%	10%	4%
Fra andre lande	2%	5%	2%	1%

Biblioteket. Bibliotekssamarbejdet mellem Afdeling for Eskimologi og Arktiske Studier og Arktisk Institut fungerede godt og blev varetaget af bibliotekar Vibeke Sloth Jakobsen.

Accessioner i 2010

- Pernille H. Hansen P. Thorsens dagbog fra Dijnphna Ekspeditionen, 1882-83
- Pia Poulsen Fotosamling fra Dronning Ingrid's Hospital, 1954-57
- Mads Westermann Ca. 400 dias + 3 ruller smalfilm optaget i Vestgrønland 1952-1962
- Jørgen Andersen Ca. 120 positiver fra Mestersvig
- Beth Illum Kort, 2 billeder og diverse dokumenter efter Poul Illum, 1950-erne
- Klaus Thiesen Flere hundrede glasnegativer optaget af O. Jacobi i begyndelsen af 1960-erne: arkæologiske udgravninger og GTO-målinger
- Den Grønlandske Tjenestemandsförening Foreningens samlede og velordnede arkiv fra 1917 til 2008
- Peter Augustinus Digitale fotografier fra Pige Korets turné i Grønland, 2009
- Marna Lihn Tidligere KGH-direktør Jens Fynbos arkiv
- Mette Fischer Hyttebog og kassettebånd fra Danmarkshavn, 1964-83
- Bente Drejer Fotografier, ekspeditionsbeskrivelse mm. efter A.L.V. Manniche (DK-Ekspeditionen) og N.J. Manniche (Dagny)
- Claire Wielandt Original dagbog fra Søren Nielsen, som deltog i Amdrups ekspedition til Østgrønland i 1898-1900.
- Poul Svensson Fotosamling fra Alwin Petersen, 1920-30-erne

Visioner for 2011

Efter tilpasning og konsolidering i 2010 er Arktisk Institut rustet til nye udfordringer i 2011 og 2012. Det i 2009 nedsatte strategiudvalg afleverede i 2010 en indstilling, som godkendtes på Arktisk Instituts bestyrelsesmøde 28. april 2010. Kernepunktet i strategiplanen var etablering af et arktisk oplevelsescenter, og arbejdet hermed initieredes senere på året. I 2011 nedsættes en styregruppe for Arktisk Oplevelsescenter og projekteringen af centret bliver lagt i fastere rammer. Sideløbende hermed vil det igangværende arbejde med at effektivisere adgangen til Arktisk Instituts arkiver blive fortsat, og præsentationen på hjemmesiden vil løbende blive opgraderet. Projekteringen af Arktisk Oplevelsescenter og andre nye tiltag vil på forskellige måder drage nytte af det arktiske miljø, som er etableret i Strandgade, det vil sige naboinstitutionerne i Det Arktiske Hus og Den Nordatlantiske Brygge.

København, 19. maj 2011
Bent Nielsen, direktør ph.d.